

Vergaderjaar 2006–2007

30 885 VIII

**Wijziging van de begrotingsstaat van het
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap (VIII) voor het jaar 2006 (wijziging
samenhangende met de Najaarsnota)**

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2006 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII).

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
M. J. A. van der Hoeven

B. BEGROTINGSTOELICHTING

Inhoud	blz.
1. Leeswijzer	3
2. Het beleid	3
2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties	3
2.2 Beleidsartikelen	5
2.3 Niet-beleidsartikelen	20

B. ALGEMENE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGS(STAAT)

1. Leeswijzer

Allereerst is de begrotingsstaat voor de verplichtingen, uitgaven en ontvangsten voor de begroting van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap opgenomen. Hierin wordt inzicht gegeven in de financiële wijzigingen die op beleidsartikelniveau worden voorgesteld in de begroting voor het jaar 2006.

Daarna is onder het onderdeel 2 «Het beleid» in de begrotingstoelichting eerst de aansluiting gemaakt met de Najaarsnota 2006. Vervolgens worden de belangrijkste begrotingsmutaties uit dit wetsvoorstel gespecificeerd en toegelicht.

Tenslotte wordt inzicht gegeven in de financiële mutaties die op beleidsartikelniveau zijn opgenomen via de verdiepingsbijlage.

2. Het beleid

2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties

In de 2e suppletoire begroting van OCW wordt een verdere uitwerking gegeven van de effecten van de besluiten van het Kabinet over de Najaarsnota voor het begrotingshoofdstuk van OCW (VIII). Als gevolg van de besluitvorming wordt in de OCW-begroting in 2006 een uitgavenpeil van circa € 29,4 miljard geraamd. Het geraamde ontvangstenniveau is circa € 1,5 miljard.

In tabel 1 wordt de aansluiting getoond van de uitgaven en ontvangsten tussen de 1e suppletoire begroting 2006 en de 2e suppletoire begroting 2006. Een deel hiervan is al gepresenteerd in de Miljoenennota 2007 en de hiermee samenhangende OCW-begroting.

Tabel 1: Overzicht belangrijkste suppletoire mutaties 2006 (x € 1 miljoen)

	Artikel	Uitgaven	Ontvangsten
Stand ontwerpbegroting 2006		27 875,3	1 335,5
Stand 1e suppletoire begroting 2006 (Voorjaarsnota)		29 232,8	1 372,1
Belangrijkste suppletoire mutaties:			
1) Monumentenzorg	14	140,0	
2) Groei rugzakken/ambulante begeleiding	1	13,5	
3) Verkoop NOB	15		10,0
4) OALT	1		18,0
5) Overige mutaties		5,6	35,0
Stand 2e suppletoire begroting 2006 (Najaarsnota)		29 391,9	1 435,1

Toelichting

De belangrijkste beleidsmatige mutaties, die de begrotingsomvang beïnvloeden zijn de volgende:

- Ten behoeve van de monumentenzorg wordt er € 140 miljoen vrijgemaakt. Dit sluit aan bij het bedrag dat genoemd wordt in het jaarverslag van het Nationaal restauratiefonds zoals gepubliceerd in mei 2006 om de restauratieachterstanden weg te werken. Inmiddels is ook de Rapportage Onderzoek naar de achterstand bij rijksmonumenten verschenen. Bij de komende herziening van het monumentenstelsel zullen de inzichten uit dit rapport worden meegenomen.
- Binnen het funderend onderwijs is er groei van het aantal rugzak-

leerlingen en ambulante begeleiding hierdoor worden de budgetten met € 13,5 miljoen verhoogd.

- Er is van het NOB een bedrag van € 20 miljoen aan dividend ontvangen. In de begroting 2006 stond eerst een bedrag van € 10 miljoen geraamd. Door deze ontvangst van € 20 miljoen is de ontvangstenraming met € 10 miljoen verhoogd.
- Bij de beëindiging van de OALT-bekostiging, hadden veel gemeenten nog niet alle middelen voor OALT besteed. Een eerste raming van de teruggevorderde gelden was circa € 35 miljoen, waarvan de helft in 2005 werd gerealiseerd. Inmiddels blijkt uit de eindafrekeningen dat het in 2006 om € 18 miljoen meer gaat.
- Daarnaast is er een uitgavensaldo van beleidsmatige en autonome uitgavenmutaties, die de begrotingsomvang beïnvloeden (totaal – € 13,2 miljoen) en technische bijstellingen (totaal € 18,8 miljoen). Deze categorieën tellen op tot € 5,6 miljoen.
- Tenslotte is er nog een ontvangstensaldo van beleidsmatige en autonome uitgavenmutaties, die de begrotingsomvang beïnvloeden (totaal € 3,6 miljoen) en technische bijstellingen (totaal € 31,4 miljoen). Deze categorieën tellen op tot € 35,0 miljoen.

2.1.1 Utdeling van de loon- en prijsbijstelling

Loonbijstelling

De mutatie op de post loonbijstelling wordt veroorzaakt door de loonbijstelling tranche 2006 en een kasschuif po/vo voor de versnelde uitbetaling van de interimvergoeding ziektekosten voor het onderwijs- en rijks-personeel. De verdeling van de loonbijstelling over de verschillende beleidsartikelen is in de onderstaande tabel weergegeven.

Loonbijstelling (bedragen x € 1 000)

	2006
Primair onderwijs	241 192
Voortgezet onderwijs	104 861
Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie	50 352
Hoger beroepsonderwijs	33 131
Wetenschappelijk onderwijs	42 697
Internationaal beleid	184
Arbeidsmarkt en personeelsbeleid	2 877
Studiefinanciering	1 291
Cultuur	8 769
Media	490
Onderzoek en wetenschappen	10 056
Nominaal en onvoorzien	1 244
Ministerie algemeen	1 666
Inspecties	963
Adviesraden	127
Totaal	499 900

Prijsbijstelling

De mutatie op de post prijsbijstelling wordt veroorzaakt door de uitdeling van de prijsbijstelling van € 107,7 miljoen. Bij de uitdeling van de prijsbijstelling over de verschillende beleidsartikelen is rekening gehouden met het afwijkende (hogere) wettelijk verplichte bijstellingspercentage op het materiële budget van het primair onderwijs. Daarnaast heeft OCW een aandeel van € 6,7 miljoen in de taakstelling van € 23 miljoen voortvloeiende uit de moties van Algemene Politieke Beschouwingen ter dekking van de nota wijziging begroting 2006. De verdeling van de prijsbijstelling over de verschillende beleidsterreinen is in de onderstaande tabel weergegeven.

Prijstijting (bedragen x € 1 000)

	2006
Primair onderwijs	33 340
Voortgezet onderwijs	9 119
Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie	9 428
Hoger beroepsonderwijs	6 344
Wetenschappelijk onderwijs	12 531
Internationaal beleid	102
Arbeidsmarkt en personeelsbeleid	664
Informatie- en communicatie technologie	415
Studiefinanciering	13 313
Cultuur	4 459
Media	6 697
Onderzoek en wetenschappen	3 654
Nominaal en onvoorzien	6 666
Ministerie algemeen	779
Inspecties	148
Adviesraden	27
Totaal	107 686

2.2. Beleidsartikelen**1. Primair onderwijs***Budgettaire gevolgen van beleid*

	Stand ontwerp- begroting 2006	Stand 1e supplettoire begroting 2006	Mutaties 2e supplettoire begroting 2006	Stand 2e supple- toire begroting 2006
Verplichtingen	7 795 503	8 089 505	233 281	8 322 786
Waarvan garantieverplichtingen	–	–	–	–
Totaal uitgaven	7 796 497	8 090 599	233 281	8 323 880
Programma-uitgaven	7 791 322	8 084 651	233 064	8 317 715
<i>Stelselonderhoud</i>	6 079 863	6 148 640	1 586 155*	7 734 795
<i>Kwaliteit en innovatie</i>	83 034	86 234	– 863	85 371
<i>School en omgeving</i>	1 615 175	1 770 818	– 1 409 318*	361 500
<i>Programma-uitgaven overig</i>				
• Uitvoeringskosten IB-Groep	16 898	20 043	– 6 459	13 584
• Uitvoeringskosten Cfi	23 812	23 885	3 420	27 305
Voorcalculatorische uitdelingen	– 27 551	35 031	60 129	95 160
Apparaatsuitgaven	5 175	5 948	217	6 165
Ontvangsten	23 306	74 401	25 350	99 751

* NB: De reguliere financiering aan scholen voor «Weer Samen Naar School» (WSNS), «Leerlinggebonden financiering» (LGF) en Onderwijs-achterstandenbeleid zijn per 1 augustus 2006 onderdeel geworden van lumpsum en daarom opgenomen in «Personele bekostiging» en «Materiële bekostiging» (stelselonderhoud).

Het lijkt of er grote mutaties plaatsvinden op Stelselonderhoud en School en omgeving. Voor het overgrote deel betreft dit echter de gewijzigde indeling naar doelen. Dit leidt tot de volgende verschuivingen binnen de mutaties 2e supplettoire begroting 2006:

Stelselonderhoud: 1 375 254

School en omgeving: – 1 375 254

Toelichting

Voor het primair onderwijs is sprake van een stijging van de uitgaven en verplichtingen met € 233,3 miljoen ten opzichte van de 1e supplettoire begroting 2006.

Voor € 201,8 miljoen betreft het technische mutaties. Als gevolg van autonome en beleidsmatige mutaties is de begroting met € 31,5 miljoen gestegen.

De ontvangsten zijn met € 25,4 miljoen gestegen. Voor € 3,7 miljoen betreft het technische mutaties. Als gevolg van autonome en beleidsmatige mutaties is de begroting met € 21,7 miljoen gestegen.

Toelichting uitgavenmutaties

Personeel en arbeidsmarktbeleid

Het voor 2006 beschikbare budget voor personeel en arbeidsmarktbeleid wordt naar beneden bijgesteld met € 4 miljoen. Deze middelen worden ingezet voor de tekorten op het personele artikel. Deze mutatie doet zich voor bij de doelstelling stelselonderhoud.

Onderwijsnummer

Op artikel 1 zijn middelen gereserveerd voor de invoering van het onderwijsnummer. Om de uitgaven te laten aansluiten op de planning van de invoeringsfase is een kasschuif nodig. Door middel van een kasschuif met het budget voor Personeel en Arbeidsmarktbeleid en het budget voor Bestuur & Management zijn de middelen uit 2007 t/m 2009 herverdeeld over 2006 t/m 2008. Deze mutatie doet zich voor bij de doelstelling stelselonderhoud.

Aanpassing betaalritme P&A-budget

Meerjarig was er weliswaar op de PO-begroting sprake van een match tussen intensiveringen en ombuigingen, maar dat gold niet voor ieder individueel jaar. Met een mutatie van per saldo € 1,1 miljoen wordt ook dat laatste gerealiseerd zodat de begroting in evenwicht is. Deze mutatie doet zich voor bij de doelstelling stelselonderhoud.

Convenant professionalisering

De extra middelen voortvloeiend uit het convenant professionalisering worden als onderdeel van het tot artikel primair onderwijs behorende budget voor personeels- en arbeidsmarktbeleid aan de scholen beschikbaar gesteld. Deze mutatie van € 10,4 miljoen betreft de overboeking daarvan van artikel 9 naar artikel 1. Deze mutatie doet zich voor bij de doelstelling stelselonderhoud.

Flankerend beleid lumpsum

Om de besturen te ondersteunen bij de invoering van lumpsumbekostiging in het primair onderwijs is een aantal (flankerende) projecten opgezet. Voor ontwikkeling van een informatiesysteem bij Cfi, dat gekoppeld is aan de invoering van lumpsumbekostiging, wordt € 2,6 miljoen ingezet. Deze mutatie doet zich voor bij de doelstelling stelselonderhoud.

Onderwijskansen overig Nederland

De regeling verbreding OK-beleid loopt tot 1 augustus 2006. Voor eventuele uitloop in 2006 was nog een bedrag van € 2,7 miljoen gereserveerd; deze reservering blijkt niet nodig te zijn. Deze mutatie doet zich voor bij de doelstelling school en omgeving.

Voor- en naschoolse opvang

Voor de invoering van de motie Van Aartsen/Bos is voor het schooljaar 2006–2007 een bedrag van € 50 miljoen gereserveerd voor basisscholen (in 2006 € 18 miljoenen in 2007 € 32 miljoen). Hiermee kan op iedere basisschool een onderwijsondersteunend medewerker een jaar lang circa 5 uur per week de benodigde coördinatie werkzaamheden uitvoeren. In 2006 wordt € 18 miljoen gedekt uit extra terugvorderingen van OALT-

middelen bij Gemeenten in verband met beëindiging van de bekostiging per augustus 2004. In 2007 wordt € 32 miljoen gedekt uit het werkloosheidsbudget op de OCW-begroting in verband met lagere werkloosheid van I/D-werknemers. Deze mutatie doet zich voor bij de doelstelling school en omgeving.

Veiligheidsmiddelen

Het inrichten van de 1 000 veiligheidsplaatsen vso-zmok heeft meer tijd gekost dan was voorzien. Hierdoor kan de raming van deze enveloppenmiddelen voor 2006 neerwaarts worden bijgesteld met € 5 miljoen. Deze mutatie doet zich voor bij de doelstelling school en omgeving.

D&C-regeling

Het aantal aanvragen voor de regeling Dagarrangementen en Combinatiefuncties valt lager uit dan geraamd. Met deze mutatie wordt de verlaging van € 25 miljoen voor het jaar 2006 opgenomen. Deze mutatie doet zich voor bij de doelstelling school en omgeving.

Uitvoeringskosten UWV

Door een lagere dan verwachte instroom in werkloosheid van met name I/D-werknemers, wordt een meevaller van € 6,8 miljoen verwacht. Deze mutatie doet zich voor bij programma uitgaven.

Ontwikkeling systemen Cfi

De ontwikkeling van een nieuwe informatiearchitectuur bij Cfi is gekoppeld aan de invoering van lumpsum financiering. Hiervoor is aanvullend € 3,0 miljoen nodig. Dit wordt voor € 2,6 miljoen bekostigd uit het budget flankerend beleid lumpsum. Deze mutatie doet zich voor bij programma uitgaven.

Ouderschapsverlof

Deze mutatie van € 3 miljoen, betreft een vermindering van de per saldo optredende kosten samenhangend met de regeling ouderschapsverlof. Deze mutatie doet zich voor bij de doelstelling voorcalculatorische uitdelingen.

Gemiddelde personeelslasten

Vanwege een hogere gemiddelde personele last dan geraamd, wordt een bedrag van in totaal € 34 miljoen aan de begroting toegevoegd. Deze mutatie doet zich voor bij de doelstelling voorcalculatorische uitdelingen.

Groei rugzakken/ambulante begeleiding

Het aantal leerlingen met een rugzak en ambulante begeleiding groeit harder dan verwacht. Dit leidt naar verwachting tot een overschrijding van € 12 miljoen op de personele kosten en € 1,5 miljoen op de materiële instandhouding. Deze mutatie doet zich voor bij de doelstelling voorcalculatorische uitdelingen.

Toelichting ontvangsten mutaties

OALT

Bij de beëindiging van de OALT-bekostiging hadden veel gemeenten nog niet alle middelen voor OALT besteed. Een eerste conservatieve raming van de teruggevorderde gelden was circa € 35 miljoen, waarvan de helft in 2005 in 2006 werd gerealiseerd. Uit de eindafrekeningen blijkt dat het in 2006 om € 18 miljoen meer gaat.

Verrekening gemeenten OALT/GOA/VVE

Dit betreft terugvorderingen van de gemeenten van middelen voor het gemeentelijke onderwijsachterstandenbeleid en de regeling exceptionele

toename asielzoekers. Het teruggevorderde bedrag is € 3,7 miljoen hoger dan geraamd.

3. Voortgezet onderwijs

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3 (x € 1 000)

	Stand ontwerp- begroting 2006	Stand 1e supplettoire begroting 2006	Mutaties 2e supplettoire begroting 2006	Stand 2e supple- toire begroting 2006
Verplichtingen	5 654 632	5 618 903	95 539	5 714 442
Waarvan garantieverplichtingen	-	-	-	-
Totaal uitgaven	5 686 575	5 650 846	94 870	5 745 716
Programma-uitgaven	5 681 435	5 645 110	94 500	5 739 610
• Stelselonderhoud	5 539 098	5 493 817	95 149	5 684 012
• Aantrekkelijk onderwijs	25 000	25 000	-	25 000
• Leerlingen specifiek	90 200	90 200	- 77	90 123
• Gericht leeraanbod	4 254	9 254	-	9 254
<i>Programma-uitgaven overig</i>	<i>22 883</i>	<i>26 839</i>	<i>- 572</i>	<i>26 267</i>
• Uitvoeringskosten IB-Groep	13 989	16 915	- 661	16 254
• Uitvoeringskosten Cfi	8 894	9 924	89	10 013
Apparaatsuitgaven	5 140	5 736	370	6 106
Ontvangsten	151 361	111 696	-16 300	95 396

Toelichting mutaties:

Voor het voortgezet onderwijs is ten opzichte van de 1e supplettoire begroting 2006 sprake van een stijging van de uitgaven met € 94,9 miljoen. Voor € 112,5 miljoen is dit het gevolg van bijstellingen uit de aanvullende posten.

Resteert een bedrag van – € 17,6 miljoen. De voornaamste mutaties betreffen:

- In verband met het convenant professionalisering en begeleiding van onderwijspersoneel is een bedrag van € 7 miljoen enveloppemiddelen overgeboekt van de directie arbeidsmarkt- en personeelsbeleid.
- Een bijstelling van de raming voor uitgaven van diverse projecten ad. – € 3,1 miljoen.
- Een verlaging van € 2,3 miljoen in verband met minderkosten op de ontwikkeling van het registratiesysteem Voortijdig School Verlaten bij de IB-Groep.
- Een desaldering van € 18,8 miljoen in verband met aanpassing van de financiering van de regeling praktijkgerichte leeromgeving vmbo/pro en uitvoeringskosten huisvesting brede school; zie ook het ontvangstenartikel 3.

De ontvangsten zijn ten opzichte van de eerste supplettoire begroting 2006 verlaagd met € 16,3 miljoen. De mutaties betreffen:

- Extra ontvangsten van in totaal € 2,5 miljoen als gevolg van enerzijds terugvorderingen in verband met samenwerkingsverbanden tussen scholen voor voortgezet onderwijs en bve-instellingen en de risico-leerlingen VO/BVE en anderzijds terugontvangsten op in voorgaande jaren verstrekte gelden.
- Een desaldering van € 18,8 miljoen in verband met aanpassing van de financiering van de regeling praktijkgerichte leeromgeving vmbo/pro en uitvoeringskosten huisvesting brede school; zie ook het uitgaven-artikel 3.

4. Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 4 (x € 1 000)

	Stand ontwerp- begroting 2006	Stand 1e supplettoire begroting 2006	Mutaties 2e supplettoire begroting 2006	Stand 2e supple- toire begroting 2006
Verplichtingen	2 903 855	3 227 779	160 204	3 387 983
Waarvan garantieverplichtingen				
Uitgaven	2 886 099	3 019 126	59 894	3 079 020
Programma uitgaven:	2 882 585	3 015 642	59 767	3 075 409
<i>Instandhouding van het stelsel</i>	<i>2 395 307</i>	<i>2 428 906</i>	<i>58 439</i>	<i>2 487 345</i>
• Bekostiging ROC's en KBB's	2 395 307	2 428 906	58 439	2 487 345
<i>Voldoende geschikt onderwijs-personeel dat ondernemend is richting de eigen loopbaan</i>	<i>4 274</i>	<i>4 274</i>		<i>4 274</i>
• Budget toevoegen decentraal instellingsbudget	4 274	4 274		4 274
<i>Meer innovatie en rendement door samenwerking tussen instellingen</i>	<i>107 800</i>	<i>103 540</i>		<i>103 540</i>
• Innovatiearrangement beroepskolom	20 000	20 000		20 000
• Innovatiebox	0	0		0
• Cultuur en school	400	400		400
• Kenniscirculatie MKB	6 000	6 000		6 000
• Kenniscentrum SenterNovem	400	400		400
• Innovatiebox FES middelen	81 000	76 740		76 740
<i>Meer aandacht voor een variëteit leerloopbanen, verhoging rendement</i>	<i>74 525</i>	<i>124 525</i>	<i>- 4 567</i>	<i>119 958</i>
• Regeling impuls beroepskolom	36 165	36 165		36 165
• Voortijdig schoolverlaten	38 360	38 360	- 4 567	33 793
• ZAT's MBO (n.a.v. IBO mbo)		0		0
• Nieuwe voorzieningen i.k.v. leerplichtverlenging		0		0
• Handhaving leerplichtverlenging		0		0
• Convenanten VSV		10 000		10 000
• ESF/VSV/BBL		40 000		40 000
• Maatwerk/evaluatie/uitrol (n.a.v. IBO mbo)		0		0
<i>Aantrekkelijke onderwijsinhoud die aansluit op de arbeidsmarkt</i>	<i>16 300</i>	<i>51 300</i>	<i>234</i>	<i>51 534</i>
• Herontwerp kwalificatie-structuur/mbo	5 000	5 000		5 000
• Examens mbo	11 300	11 300	234	11 534
• Stage – en simulatieplaatsen	0	35 000		35 000
<i>De instellingen zijn breed toegankelijk</i>	<i>24 100</i>	<i>28 533</i>	<i>2 287</i>	<i>30 820</i>
• Algemeen	6 300	6 300		6 300
• Programmalijs duale trajecten	4 000	4 000	2 287	6 287
• Programmalijs leerwerkloket	13 300	17 733		17 733
• Programmalijs drempels slechten	500	500		500
<i>Meedoen in de samenleving</i>	<i>245 016</i>	<i>251 516</i>	<i>1 577</i>	<i>253 093</i>
• Inkoop educatie activiteiten	244 616	244 616	2 383	246 999
• Alfabetisering	400	400		400
• Gehandicapten	0	6 500	- 986	5 514
• overige	0	0	180	180
<i>Meer eigen verantwoordelijkheid van de deelnemers</i>	<i>5 715</i>	<i>5 715</i>		<i>5 715</i>
• Versterking loopbaan oriëntatie en begeleiding	2 859	2 859		2 859
• Medezeggenschap	1 600	1 600		1 600
• Overige instrumenten	1 256	1 256		1 256

	Stand ontwerp- begroting 2006	Stand 1e suppletoire begroting 2006	Mutaties 2e suppletoire begroting 2006	Stand 2e supple- toire begroting 2006
Programma uitgaven overig				
Uitvoeringskosten IB-Groep	2 232	5 112	1 446	6 558
Uitvoeringskosten Cfi	7 316	12 221	351	12 572
Apparaatsuitgaven	3 514	3 484	127	3 611
Ontvangsten	81 000	76 740	7 000	83 740

Toelichting mutaties

Voor het beroepsonderwijs en de volwasseneneducatie is sprake van een stijging van de uitgaven met € 59,9 miljoen ten opzichte van de vastgestelde 1e suppletoire begroting 2006 bestaat uit voornamelijk aanvullende posten (loon en prijsbijstelling).

Toelichting per operationele doelstelling

In het algemene deel van deze suppletoire wet worden de mutaties die als gevolg van de Najaarsnotabesluitvorming hebben plaatsgevonden tevens toegelicht.

Instandhouding van het stelsel

Bij deze operationele doelstelling doen zich onder meer de volgende mutaties voor. Een mutatie in verband met aanpassing van de systemen bij de IB-Groep voor een betere registratie van Voortijdig Schoolverlaters. Dit betreft een meevaller van € 2.3 miljoen.

5. Technocentra

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 5 (x € 1 000)

	Stand ontwerp- begroting 2006	Stand 1e suppletoire begroting 2006	Mutaties 2e suppletoire begroting 2006	Stand 2e supple- toire begroting 2006
Verplichtingen	0	9 136	0	9 136
Waarvan garantieverplichtingen				
Totaal uitgaven	0	9 136	0	9 136
Programma uitgaven				
• Technocentra		9 136		9 136
Ontvangsten	0	9 136	0	9 136

6. Hoger beroepsonderwijs

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 6 (x € 1 000)

	Stand ontwerp- begroting 2006	Stand 1e supplettoire begroting 2006	Mutaties 2e supplettoire begroting 2006	Stand 2e supple- toire begroting 2006
Verplichtingen	1 868 271	1 944 344	43 339	1 987 683
Waarvan garantieverplichtingen				
Uitgaven	1 823 750	1 838 167	43 317	1 881 484
Programma-uitgaven:	1 819 237	1 833 230	43 198	1 876 428
<i>Stelsel</i>	<i>1 711 900</i>	<i>1 725 679</i>	<i>38 082</i>	<i>1 763 761</i>
Toerusting van instellingen voor het verzorgen van hoger onderwijs en onderzoek	1 711 900	1 725 679	38 082	1 763 761
<i>Getalenteerde studenten (binnen en buiten Nederland) aantrekken met uitdagend en excellent hoger onderwijs</i>	<i>5 616</i>	<i>5 616</i>	<i>0</i>	<i>5 616</i>
Toelatingsbeleid in het hoger onderwijs	3 307	3 307	0	3 307
Internationalisering in het hoger onderwijs	309	309	0	309
Voortzetting Delta-beurzen	2 000	2 000	0	2 000
<i>Versterken innovatief vermogen van Nederland door optimale benutting hoger onderwijs</i>	<i>81 832</i>	<i>80 366</i>	<i>1 730</i>	<i>82 096</i>
Lectoren en kenniskringen	38 435	36 961	0	36 961
Zorgopleidingen in het hoger onderwijs	9 300	9 300	0	9 300
Deltaplan bèta/techniek	25 297	25 305	1 730	27 035
Regionale Actie en Aandacht voor Kennisinnovatie	5 000	5 000	0	5 000
Versterking kennisinfrastructuur publieke sector	3 800	3 800	0	3 800
<i>Werken aan een goed opgeleide beroepsbevolking door maximale participatie aan hoger onderwijs</i>	<i>5 850</i>	<i>7 250</i>	<i>400</i>	<i>7 650</i>
Studiekeuze informatie voor het hoger onderwijs	800	2 200	400	2 600
E-learning	3 300	3 300	0	3 300
Verhoging deelname allochtone studenten/ Ambassadeursnetwerk	1 650	1 650	0	1 650
Emancipatie	100	100	0	100
<i>Meer onderzoekers van meer kwaliteit door verbeteren en aantrekkelijker maken van onderzoekersopleidingen</i>	<i>1 000</i>	<i>1 000</i>	<i>0</i>	<i>1 000</i>
Promotie-vouchers hbo docenten	1 000	1 000	0	1 000
<i>Programma-uitgaven overig</i>	<i>13 039</i>	<i>13 319</i>	<i>2 986</i>	<i>16 305</i>
Uitvoeringskosten IB-Groep	8 073	7 793	601	8 394
Uitvoeringskosten Cfi	4 966	5 526	2 385	7 911
Apparaatsuitgaven hoger onderwijs	4 513	4 937	119	5 056
Ontvangsten	17	17	0	17

Toelichting mutaties

Voor het hoger beroepsonderwijs is ten opzichte van de 1e supplettoire begroting 2006 sprake van een stijging van de uitgaven met € 43,3 miljoen. Als belangrijkste oorzaken hiervoor worden genoemd:

- een bijstelling uit de aanvullende posten ad € 39,5 miljoen (betreft loon/prijbsijstelling), zie de toelichting in het algemene deel van deze supplettoire begroting) en
- een toevoeging van € 2,3 miljoen voor systeemaanpassingen bij de Cfi in verband met de invoering van het nieuwe bekostigingsmodel.

Toelichting per operationele doelstelling

Programma-uitgaven overig

De verhoging van € 3 miljoen is grotendeels het gevolg van een toevoe-

ging van € 2,3 miljoen voor noodzakelijke systeemaanpassingen bij de Cfi in verband met de invoering van het nieuwe bekostigingsmodel.

7. Wetenschappelijk onderwijs

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 7 (x € 1 000)

	Stand ontwerp- begroting 2006	Stand 1e suppletoire begroting 2006	Mutaties 2e suppletoire begroting 2006	Stand 2e supple- toire begroting 2006
Verplichtingen	3 572 264	3 433 930	103 766	3 537 696
Waarvan garantieverplichtingen				
Uitgaven	3 366 769	3 351 914	55 856	3 407 770
Programma-uitgaven	3 366 769	3 351 914	55 856	3 407 770
<i>Stelsel</i>	<i>3 324 693</i>	<i>3 310 488</i>	<i>62 516</i>	<i>3 373 004</i>
• Toerusting van instellingen voor het verzorgen van hoger onderwijs en onderzoek	3 303 196	3 288 991	58 186	3 347 177
• Toerusting van faciliterende organisaties gericht op het hoger onderwijs	21 497	21 497	4 330	25 827
<i>Getalenteerde studenten (binnen en buiten Nederland) aantrekken met uitdagend en excellent hoger onderwijs</i>	<i>9 625</i>	<i>9 625</i>	<i>105</i>	<i>9 730</i>
• Toelatingsbeleid in het hoger onderwijs	1 645	1 645	0	1 645
• Ruim baan voor talent				
• International centres of excellence	5 000	5 000	105	5 105
• Internationalisering in het hoger onderwijs	1 980	1 980	0	1 980
• Voortzetting Delta-beurzen	1 000	1 000	0	1 000
<i>Versterken innovatief vermogen van Nederland door optimale benutting hoger onderwijs</i>	<i>6 473</i>	<i>6 473</i>	<i>- 1 044</i>	<i>5 429</i>
• Zorgopleidingen in het hoger onderwijs	2 675	2 675	- 1 044	1 631
• Dynamisering eerste geldstroom wetenschappelijk onderzoek	3 798	3 798	0	3 798
• Numerus fixus geneeskundeopleidingen in het wetenschappelijk onderwijs				
• Sectorplan technische universiteiten				
• Sectorplan wiskunde				
<i>Werken aan een goed opgeleide beroepsbevolking door maximale participatie aan hoger onderwijs</i>	<i>9 045</i>	<i>8 395</i>	<i>0</i>	<i>8 395</i>
• Studiekeuze informatie voor het hoger onderwijs	650	0	0	0
• Surf Educatiefonds in het hoger onderwijs	4 000	4 000	0	4 000
• Digitale universiteit in het hoger onderwijs	1 700	1 700	0	1 700
• Verhoging deelname studenten met een handicap	2 695	2 695	0	2 695
<i>Meer onderzoekers van meer kwaliteit door verbeteren en aantrekkelijker maken van onderzoekersopleidingen</i>	<i>16 933</i>	<i>16 933</i>	<i>- 5 721</i>	<i>11 212</i>
• Jonge universiteiten	6 000	6 000	0	6 000
• Onderzoeksmasters in het wetenschappelijk onderwijs	9 933	9 933	- 5 721	4 212
• Promotie-voucher hbo-docenten	1 000	1 000	0	1 000
<i>Programma-uitgaven overig</i>				
• Uitvoeringskosten IB-Groep				
• Uitvoeringskosten Cfi				
Apparaatsuitgaven				
Ontvangsten	1 400	11 466	0	11 466

Toelichting mutaties

Voor het wetenschappelijk onderwijs is ten opzichte van de 1e suppletoire begroting 2006 sprake van een stijging van de uitgaven met € 55,9 miljoen. Als belangrijkste oorzaak hiervoor wordt genoemd de bijstelling uit de aanvullende posten ad € 55,2 miljoen.

8. Internationaal onderwijsbeleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 8 (x € 1 000)

	Stand ontwerp- begroting 2006	Stand 1e supplettoire begroting 2006	Mutaties 2e supplettoire begroting 2006	Stand 2e supple- toire begroting 2006
Verplichtingen	15 809	15 291	711	16 002
Waarvan garantieverplichtingen				
Totaal uitgaven	15 977	16 418	711	17 129
Programma-uitgaven	13 164	13 553	711	14 264
<i>Stimuleren van Internationalisering</i>	<i>7 742</i>	<i>7 768</i>	<i>- 100</i>	<i>7 668</i>
• Programma's voor internationale mobiliteit	4 819	4 819	- 50	4 769
• Ondersteunen van bilaterale samenwerkingsverbanden	2 923	2 949	- 50	2 899
<i>Ondersteuning van Internationaal opererende organisaties in binnen- en buitenland</i>	<i>5 422</i>	<i>5 785</i>	<i>811</i>	<i>6 596</i>
• Ondersteunen van internationaal opererende organisatie in Nederland	4 332	4 332	33	4 365
• Participatie in internationale organisaties	96	96		96
• OCW-vertegenwoordiging bij de EU te Brussel en beleidsonderzoek	994	1 357	778	2 135
Apparaatsuitgaven	2 813	2 865		2 865
Ontvangsten	99	99		99

Toelichting mutaties:

Het saldo van de mutaties bestaat uit kleinere mutaties die geen toelichting behoeven.

9. Arbeidsmarkt- en personeelsbeleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 9 (x € 1 000)

	Stand ontwerp- begroting 2006	Stand 1e supplettoire begroting 2006	Mutaties 2e supplettoire begroting 2006	Stand 2e supple- toire begroting 2006
Verplichtingen	217 009	214 987	- 43 906	171 081
Waarvan garantieverplichtingen				
Totaal uitgaven	217 009	214 987	- 43 906	171 081
Programma-uitgaven	213 617	211 470	- 43 993	167 477
• Arbeidsmarkt	164 681	162 534	- 43 511	119 023
• ZVOO	46 942	46 942	- 518	46 424
<i>Programma-uitgaven overig</i>				
• Uitvoeringskosten Cfi	1 994	1 994	36	2 030
Apparaatsuitgaven	3 392	3 517	87	3 604
Ontvangsten	0	0	439	439

Toelichting

Voor het artikel arbeidsmarkt en personeelsbeleid is sprake van een daling van de uitgaven met € 43,9 miljoen ten opzichte van de 1e supplettoire wet 2006.

Voor – € 23,1 miljoen betreft het technische mutaties. Het restant van – € 20,8 miljoen is autonoom en beleidsmatig van aard en heeft betrekking op de programma-uitgaven onderdeel Arbeidsmarkt en kan als volgt worden gespecificeerd:

- **Convenant professionalisering**
Ingaande 2006 zijn uit de enveloppe lerarenbeleid middelen overgeboekt (via de artikelen 1 en 3) naar de budgetten van de scholen. Deze middelen zijn bestemd voor de uitvoering van de prestatieafspraken zoals opgenomen in het «convenant professionalisering en begeleiding onderwijspersoneel in PO en VO». Voor 2006 gaat het om een bedrag van – € 17,4 miljoen.
- **Promotieplaatsen VO**
Om de kwaliteit van bèta-docenten binnen het voortgezet onderwijs te bevorderen door hen onderzoeksplekken in het hoger onderwijs aan te bieden, is de begroting voor 2006 met € 2,5 miljoen verhoogd.
- **Diversen**
De begroting 2006 is met € 5,9 miljoen neerwaarts bijgesteld als gevolg van het feit dat, door het achterblijven van aanvragen op regelingen/projecten of een vertraging daarin, op diverse uitgavenposten minder wordt gerealiseerd dan geraamd.

10. Informatie- en communicatietechnologie

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 10 (x € 1 000)

	Stand ontwerp- begroting 2006	Stand 1e suppletoire begroting 2006	Mutaties 2e suppletoire begroting 2006	Stand 2e supple- toire begroting 2006
Verplichtingen	33 707	39 439	– 585	38 854
Waarvan garantieverplichtingen			–	–
Totaal uitgaven	33 707	39 439	– 585	38 854
Programma-uitgaven	33 707	39 439	– 585	38 854
<i>Het bevorderen van de integratie van ict in het onderwijs door het bieden van ondersteunings- en stimuleringsfaciliteiten</i>				
• Activiteitenplannen ondersteuningsfunctie	22 042	22 042	– 717	21 325
<i>Het benutten van ict bij innovatie en versterking van de kennisinfrastructuur</i>				
• Innovatie Balkenende II	11 432	17 164	132	17 296
• Overige innovatieve projecten	3 000	6 000	– 4 000	2 000
• Centrale voorzieningen	632	2 644	4 132	6 776
	7 800	8 520		8 520
<i>Doorlopende verplichtingen</i>	233	233		233
Apparaatsuitgaven				
Ontvangsten	47 776	49 776		49 776

Toelichting mutaties

De uitgaven van de ict begroting wordt met een totaal bedrag van € 0,6 miljoen verlaagd. Voor een bedrag van € 0,4 miljoen betreft het een technische toevoeging aan de begroting voor de prijsbijstelling 2006.

Activiteitenplannen ondersteuningsfunctie

- Het budget voor de ondersteuningsfunctie wordt met een bedrag van € 0,7 miljoen verlaagd ten behoeve van de uitvoering van het Ict-actieplan «Verbonden met Ict».

Innovatie Balkenende II

Het innovatie budget Balkenende II neemt als gevolg van de volgende aanpassingen met een bedrag van € 4,0 miljoen af.

- In de 2e suppletore begroting 2006 treedt vertraging op in het innovatieprogramma Kennisrotonde voor een bedrag van € 1,0 miljoen.
- Daarnaast wordt een bedrag van € 3,0 miljoen van het innovatieprogramma Kennisrotonde herbestemd ten behoeve van het actieplan «Verbonden met Ict».

Overige innovatieve projecten

- Voor de uitvoering van het Ict-actieplan «Verbonden met Ict» en de regeling contentstimulering speciaal (voorgezet) onderwijs is het budget voor overige innovatieve projecten verhoogd met € 4,1 miljoen.

11. Studiefinanciering

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 11 (x € 1 000)

	Stand ontwerp- begroting 2006	Stand 1e suppletore begroting 2006	Mutaties 2e suppletore begroting 2006	Stand 2e supple- toire begroting 2006
Verplichtingen	3 085 055	3 518 850	31 815	3 550 665
Waarvan garantieverplichtingen				
Totaal uitgaven	3 085 055	3 518 850	31 815	3 550 665
Programma-uitgaven	3 017 989	3 453 623	25 211	3 478 834
Uitvoeringsorganisatie IB-Groep	65 907	64 098	6 575	70 673
Apparaatsuitgaven	1 159	1 129	29	1 158
Ontvangsten	363 800	340 900	0	340 900

Toelichting mutaties

Voor het beleidsterrein Studiefinanciering is sprake van een stijging van de uitgaven met € 31,8 miljoen ten opzichte van de 1e suppletore wet 2006. Dit betreft voor € 13,5 miljoen technische mutaties.

De beleidsmatige mutaties bedragen per saldo € 18,3 miljoen en worden voor het grootste deel veroorzaakt door;

- Een verhoging van de raming van relevante «Basis- en aanvullende beursuitgaven» (€ 27,0 miljoen), grotendeels toe te schrijven aan meer bol-deelnemers, als ook hogere uitgaven per bol-deelnemer. In deze bijstelling is tevens begrepen een relevante tegenvaller € 11,5 miljoen door een te hoge toekenning van de aanvullende beurs na invoering van de AWIR; per 1 januari 2006 is de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (AWIR) in werking getreden. De IB-Groep heeft deze wetswijziging in de automatiseringssystemen verwerkt. Geconstateerd is dat de IB-Groep niet in staat is geweest de systematiek van deze wetswijziging volledig te verwerken voor de toekenningen van de aanvullende beurs. Daarbij heeft de IB-Groep voor een groot deel van de toekenningen een te hoge norm voor de vrije voet 2006 gehanteerd. Door de afwijkende berekening van de vrije voet ontvangen circa 75 000 studenten een te hoge aanvullende beurs van maximaal € 20 per maand. Het gaat hier om studerende die een gedeeltelijke aanvullende beurs ontvangen. In totaal bedragen de meeruitgaven 2006 circa € 18 miljoen, waarvan € 11,5 miljoen direct relevant en € 6,5 miljoen niet-relevant. Thans is in dit verband een wetsvoorstel in voorbereiding, waarmee de Wet Studiefinanciering 2000 in lijn wordt gebracht met de systematiek die uitvoeringstechnisch mogelijk is. Voor het uitvoeringsjaar 2006 wordt ook de norm vrije voet die de IB-Groep

- heeft gehanteerd, van toepassing verklaard voor alle studerenden. Hiermee kan een wettelijke basis onder de uitvoering worden gelegd.
- een verlaging van € 9,0 miljoen van de relevante uitgavenraming op het onderdeel OV-kaart als prestatiebeurs voornamelijk als gevolg van hogere uitgaven op het gebied van de OV-kaart in het hoger onderwijs, welke uitgaven in eerste instantie als niet-relevante prestatiebeurs-uitgaven worden geboekt. Op het artikelonderdeel «Reisvoorziening» worden die uitgaven als hogere negatieve relevante uitgaven tegen-geboekt, waardoor hier een onderuitputting optreedt.

12. Tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 12 (x € 1 000)

	Stand ontwerp- begroting 2006	Stand 1e suppletoire begroting 2006	Mutaties 2e suppletoire begroting 2006	Stand 2e supple- toire begroting 2006
Verplichtingen	311 273	295 074	- 11 309	283 765
Waarvan garantieverplichtingen				
Totaal uitgaven	311 273	295 074	- 11 309	283 765
Programma-uitgaven	293 900	278 500	- 11 800	266 700
Uitvoeringsorganisatie IB-Groep	17 373	16 574	491	17 065
Ontvangsten	13 200	12 500	0	12 500

Toelichting mutaties

Voor beleidsterrein Tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten is sprake van een daling van de uitgaven met per saldo € 11,3 miljoen ten opzichte van de 1e suppletoire wet 2006.

Dit betreft voor € 8,7 miljoen technische mutaties.

Toelichting niet-technische mutaties

Een beleidsmatige mutatie van – € 20,0 miljoen wordt veroorzaakt door lagere aantallen leerlingen (dan verwacht) die jonger zijn dan 18 jaar en die voor een vergoeding van de onderwijsbijdrage en schoolkosten in aanmerking komen.

13. Lesgeld

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 13 (x € 1 000)

	Stand ontwerp- begroting 2006	Stand 1e suppletoire begroting 2006	Mutaties 2e suppletoire begroting 2006	Stand 2e supple- toire begroting 2006
Verplichtingen	7 248	5 313	165	5 478
Waarvan garantieverplichtingen				
Totaal uitgaven	7 248	5 313	165	5 478
Uitvoeringsorganisatie IB-Groep	7 248	5 313	165	5 478
Ontvangsten	191 800	192 700	- 10 000	182 700

Toelichting mutaties

Uitgaven

Voor het beleidsterrein Lesgeld is sprake van een stijging van de uitgaven met € 0,2 miljoen ten opzichte van de 1e suppletore wet 2006. Dit betreft nagenoeg allemaal technische mutaties.

Ontvangsten

De lesgeldontvangsten dalen met € 10,0 miljoen ten opzichte van de 1e suppletore wet 2006 in verband met een bijstelling van de raming. Door lagere dan geraamde ontvangsten voor schooljaar 2005/06 (€ 4,0 miljoen) en daaraan vooraf gaande schooljaren (€ 6,0 miljoen) komen de totale ontvangsten op dit onderdeel € 10,0 miljoen lager uit.

14. Cultuur

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 14 (x € 1 000)

	Stand ontwerp- begroting 2006	Stand 1e suppletore begroting 2006	Mutaties 2e suppletore begroting 2006	Stand 2e supple- toire begroting 2006
Verplichtingen	576 743	604 691	152 097	756 788
Waarvan garantieverplichtingen				
Totaal uitgaven	770 444	798 392	152 098	950 490
Programma-uitgaven	726 300	751 090	146 706	897 796
<i>Cultuurnota 2005–2008</i>	<i>427 390</i>	<i>435 026</i>	<i>4 579</i>	<i>439 605</i>
• Cultuurproducerende instellingen	312 148	319 806	2 810	322 616
• Cultuurondersteunende instellingen	35 810	35 788	449	36 237
• Fondsen	79 432	79 432	1 320	80 752
<i>Behoud en Beheer Cultureel Erfgoed</i>	<i>167 940</i>	<i>186 373</i>	<i>130 860</i>	<i>317 233</i>
• Subsidies Monumentenzorg	68 989	68 884	140 000	208 884
• Archieven	23 935	23 935	13	23 948
• Huisvesting	53 769	53 704		53 704
• Musea (Niet-CuNo)	3 706	12 706		12 706
• Behoud en Beheer (overig)	4 241	12 710	- 1 153	5 557
• Verdrag van Malta en subsidies archeologie	13 300	14 434	- 8 000	6 434
<i>Bibliotheken</i>	<i>28 675</i>	<i>27 616</i>	<i>989</i>	<i>28 605</i>
• Subsidies	14 635	13 576	389	13 965
• Monitoring en evaluatie	1 380	1 380		1 380
• RVP Blinden en slechtzienden	12 660	12 660	600	13 260
<i>Verbreden inzet cultuur</i>	<i>57 090</i>	<i>57 090</i>	<i>2 291</i>	<i>59 381</i>
• Regionale Dynamiek	30 895	30 895	1 000	31 895
• Cultuur en Ruimte	2 293	2 293	1 575	3 868
• Cultuur en School	16 148	16 148	- 284	15 864
• Cultuur en ICT	4 850	4 850		4 850
• Cultuur en Economie	1 434	1 434		1 434
• Internationaal Cultuurbeleid (HGIS)	1 470	1 470		1 470
<i>Overig</i>	<i>30 492</i>	<i>30 204</i>	<i>7 466</i>	<i>37 670</i>
<i>Nationaal Archief</i>	<i>14 713</i>	<i>14 781</i>	<i>521</i>	<i>15 302</i>
<i>Apparaatuitgaven</i>	<i>44 144</i>	<i>47 302</i>	<i>5 392</i>	<i>52 694</i>
• Bestuursdepartement	7 853	10 203	1 541	11 744
• Uitvoeringsdiensten	36 291	37 099	3 851	40 950
Ontvangsten	3 494	6 004	3 230	9 234

Toelichting

Voor artikel 14 is sprake van een stijging van de uitgaven met € 152,1 miljoen ten opzichte van de 1e suppletoire wet 2006.

Voor € 11,5 miljoen betreft het technische mutaties. Als gevolg van beleidsmatige mutaties is de begroting met € 140,6 miljoen gestegen.

Toelichting per operationele doelstelling

Cultuurnota 2005–2008

Als gevolg van een desaldering van de ontvangsten en een bijdrage van het Ministerie van Buitenlandse Zaken is er in 2006 totaal € 1 miljoen beschikbaar gekomen voor het Huis voor de Culturele Dialoog.

Restauratieachterstand monumentenzorg

Ten behoeve van de monumentenzorg wordt er € 140 miljoen vrijgemaakt. Dit sluit aan bij het bedrag dat genoemd wordt in het jaarverslag van het Nationaal restauratiefonds zoals gepubliceerd in mei 2006 om de restauratieachterstanden weg te werken. Inmiddels is ook de Rapportage Onderzoek naar de achterstand bij rijksmonumenten verschenen. Bij de komende herziening van het monumentenstelsel zullen de inzichten uit dit rapport worden meegenomen.

Apparaatskosten Cultuur

Voor de verlenging van analoge ether televisie is onder andere een bedrag van € 2 miljoen beschikbaar gesteld uit de cultuurbegroting. Het bedrag zal ter beschikking worden gesteld aan de Publieke Omroep zodat zij via analoge ether kunnen blijven uitzenden tot 11 december 2006, waarna er wordt omgeschakeld van analoge naar digitale uitzending (switch-over)

15. Media

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 15 (x € 1 000)

	Stand ontwerp- begroting 2006	Stand 1e suppletoire begroting 2006	Mutaties 2e suppletoire begroting 2006	Stand 2e supple- toire begroting 2006
Verplichtingen	798 531	732 621	9 187	741 808
Waarvan garantieverplichtingen				
Totaal uitgaven	794 984	729 074	9 187	738 261
Programma-uitgaven	794 984	729 074	9 187	738 261
• Gevarieerd Media-aanbod	790 944	725 034	9 182	738 593
• Evenwichtige representatie	3 703	3 703		3 703
• Pluriformiteit pers				
• Electronische infrastructuur	337	337	5	342
Apparaatsuitgaven	0			
Ontvangsten	264 781	223 870	10 000	233 870

Toelichting:

Voor het artikel media is sprake van een stijging van de uitgaven met € 9,2 miljoen ten opzichte van de 1e suppletoire wet 2006.

Het betreft hier alleen maar technische mutaties.

Uitgaven:

Voor de verlenging van analoge ether televisie is onder andere een bedrag van € 2 miljoen beschikbaar gesteld uit de cultuurbegroting. Het

bedrag zal ter beschikking worden gesteld aan de Publieke Omroep zodat zij via analoge ether kunnen blijven uitzenden tot 11 december 2006, waarna er wordt omgeschakeld van analoge naar digitale uitzending (switch-over)

Ontvangsten:

Er is van het NOB een bedrag van € 20 miljoen aan dividend ontvangen. In de begroting 2006 stond eerst een bedrag van € 10 miljoen geraamd. Door de ontvangst van € 20 miljoen is het ontvangstenbudget met € 10 miljoen verhoogd.

16. Onderzoek en wetenschapsbeleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 1 (x € 1 000)

	Stand ontwerp- begroting 2006	Stand 1e supplettoire begroting 2006	Mutaties 2e supplettoire begroting 2006	Stand 2e supple- toire begroting 2006
Verplichtingen	816 618	844 073	49 960	894 033
Waarvan garantieverplichtingen				
Totaal uitgaven	869 319	896 485	57 190	953 675
Programma-uitgaven	865 710	892 840	57 130	949 970
<i>Operationele doelstelling</i>				
<i>16.3.1.: Zorgen voor een goede toerusting en bekostiging van het onderzoekbestel</i>				
• NWO	301 520	301 520	6 531	308 051
• KNAW	85 991	85 991	1 788	87 779
• Koninklijke Bibliotheek	35 528	35 528	712	36 240
• Stichting Anno	2 300	2 300	0	2 300
• KNAW Bibliotheek	2 305	2 305	47	2 352
• LF TUD Bibliotheek	6 861	6 861	136	6 997
• IISG	265	265	5	270
• SURF	2 270	2 270	0	2 270
• CPG	454	454	9	463
• TNO	193 667	193 667	2 685	196 352
• BPRC/Stichting AAP	9 288	9 288	4 457	13 745
• Nationaal Herbarium	1 081	1 081	22	1 103
• NLR	833	833	16	849
• Waterloopkundig Laboratorium	1 291	1 291	25	1 316
• Grondmechanica Delft	770	770	15	785
• MARIN	870	870	18	888
• STT	185	185	3	188
• EMBC	724	724	- 179	545
• EMBL	2 898	2 898	- 38	2 860
• ESA	31 050	31 050	2 175	33 225
• CERN	28 635	28 635	- 635	28 000
• ESO	5 915	5 915	- 965	4 950
• EG-Liaison	191	191	37	228
• NTU/IINL	1 476	1 476	0	1 476
• EIB	1 168	1 168	24	1 192
• COS	495	0	0	0
• Nader te verdelen	496	379	370	649
<i>Operationele doelstelling</i>				
<i>16.3.2.: Zorgen voor specifieke stimulering voor kennis-opbouw voor de toekomst</i>				
• FES-BSIK	44 947	48 495	26 646	75 141
• FES-cleanrooms nanotechnologie	17 000	17 000	0	17 000
• FES-TNO automotive	10 700	10 700	100	10 800
• FES-grootschalige fac. 0	29 472	0	29 472	
• Genomics	11 345	11 345	0	11 345

	Stand ontwerp- begroting 2006	Stand 1e supplettoire begroting 2006	Mutaties 2e supplettoire begroting 2006	Stand 2e supple- toire begroting 2006
• Gate	0	0	1 066	1 066
• ITER	0	0	15 000	15 000
• Kennisenvolp	22 881	17 881	- 3 905	13 976
• EET	7 509	7 509	405	7 914
<i>Operationele doelstelling</i>				
<i>16.3.3. Zorgen voor instroom, behoud van talentvolle onderzoekers</i>				
• Vernieuwingsimpuls	17 613	17 613	0	17 613
• Aspasia	2 000	2 000	0	2 000
• Rubicon-programma	4 000	4 000	0	4 000
<i>Operationele doelstelling</i>				
<i>16.3.4.: Intensivering van wetenschap- en techniek-communicatie</i>				
• WeTeN	0	0	0	0
• Uitvoering WTC-beleid	1 670	1 670	0	1 670
<i>Operationele doelstelling</i>				
<i>16.3.5.: Bevorderen nationale coördinatie en internationale samenwerking in het wetenschappelijk onderzoek</i>				
• Nationale Coördinatie	2 367	2 159	555	2 714
• Bilaterale Samenwerking	4 885	4 815	0	4 815
<i>Programma-uitgaven overig</i>				
• Uitvoeringskosten Cfi	266	266	5	271
Apparaatsuitgaven	3 609	3 645	60	3 705
Ontvangsten	150 912	184 534	42 812	227 346

Toelichting mutaties

Voor OWB is sprake van een stijging van de uitgaven met € 57,1 miljoen ten opzichte van de 1e supplettoire wet 2006. Deze toename hangt grotendeels samen met FES-projecten. De ontvangstenraming is eveneens voor deze FES-projecten bijgesteld.

2.3 De niet-beleidsartikelen

17. Nominaal en onvoorzien

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 17 (bedragen x € 1 000)

	Stand ontwerp- begroting 2006	Stand 1e supplettoire begroting 2006	Mutaties 2e supplettoire begroting 2006	Stand 2e supple- toire begroting 2006
Verplichtingen	33 341	571 323	- 528 820	42 503
Waarvan garantieverplichtingen	0	0	0	0
Uitgaven	33 341	571 323	- 528 820	42 503
Loonbijstelling	2 200	434 249	- 434 249	0
Prijsbijstelling	0	101 020	- 101 020	0
Nader te verdelen	31 141	36 054	6 449	42 503
Asielzoekers	0	0	0	0
Ontvangsten	42 000	77 635	0	77 635

Toelichting mutaties

Voor het artikel nominaal en onvoorzien is sprake van een daling van de uitgaven en de verplichtingen met € 528,8 miljoen ten opzichte van de 1e supplettoire begroting 2006. Het betreft voor - € 532,9 miljoen technische

mutaties. Autonoom en beleidsmatig wordt het artikel verhoogd met € 4,1 miljoen.

Loonbijstelling

De mutatie op de post loonbijstelling wordt veroorzaakt door de loonbijstelling tranche 2006. De verdeling naar de verschillende beleidsartikelen is opgenomen in het algemene deel.

Prijsbijstelling

De mutatie op de post prijsbijstelling wordt veroorzaakt door de uitdeling van de prijsbijstelling van € 107,7 miljoen. Bij de uitdeling van de prijsbijstelling over de verschillende beleidsartikelen is rekening gehouden met het afwijkende (hogere) wettelijk verplichte bijstellingspercentage op het materiële budget van het primair onderwijs. Daarnaast heeft OCW een aandeel van € 6,7 miljoen in de taakstelling van € 23 miljoen voortvloeiende uit de moties van Algemene Politieke Beschouwingen ter dekking van de nota wijziging begroting 2006. De verdeling naar de verschillende beleidsartikelen is opgenomen in het algemene deel.

Nader te verdelen

De mutatie van € 6,5 miljoen op dit onderdeel wordt grotendeels verklaard door een generale kasschuif van € 8 miljoen om de OCW-begroting over de jaren heen sluitend te krijgen.

18. Ministerie algemeen

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 18 (x € 1 000)

	Stand ontwerp- begroting 2006	Stand 1e supplettoire begroting 2006	Mutaties 2e supplettoire begroting 2006	Stand 2e supple- toire begroting 2006
Verplichtingen	124 144	132 026	1 887	133 913
Waarvan garantieverplichtingen			-	-
Apparaatsuitgaven	124 144	132 026	1 887	133 913
Ontvangsten	567	567	-	567

Toelichting:

Het saldo van de mutaties bestaat uit kleinere mutaties die geen toelichting behoeven.

19. Inspecties

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 19 (x € 1 000)

	Stand ontwerp- begroting 2006	Stand 1e supplettoire begroting 2006	Mutaties 2e supplettoire begroting 2006	Stand 2e supple- toire begroting 2006
Verplichtingen	46 479	47 865	2 550	50 415
Waarvan garantieverplichtingen			-	-
Apparaatsuitgaven	46 479	47 865	2 550	50 415
Ontvangsten	0	0	500	500

Toelichting:

Het saldo van de mutaties bestaat uit een aantal kleinere mutaties inclusief een desaldering waardoor zowel de uitgaven als de ontvangsten verhoogd worden met € 0,5 miljoen.

20. Adviesraden

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 20 (x € 1 000)

	Stand ontwerp- begroting 2006	Stand 1e suppletoire begroting 2006	Mutaties 2e suppletoire begroting 2006	Stand 2e supple- toire begroting 2006
Verplichtingen	6 714	7 802	873	8 675
Waarvan garantieverplichtingen			-	-
Apparaatsuitgaven	6 714	7 802	873	8 675
Ontvangsten	0	0	-	0

Toelichting:

Het saldo van de mutaties bestaat uit kleinere mutaties die geen toelichting behoeven.